

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP-4101-19-01//2011
P/11/185

Opole, dnia 24 stycznia 2012 r.

**Pan
Arnold Czech
Prezes Zarządu
Fundacji Rozwoju Śląska oraz
Wspierania Inicjatyw Lokalnych
w Opolu**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła kontrolę Fundacji Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Opolu², w zakresie udzielania pomocy dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole podpisanym w dniu 11 stycznia 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych uchybień, działania Fundacji w kontrolowanym zakresie.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 237, poz. 1701 ze zm., dalej: ustawa o NIK

² dalej: Fundacja

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. NIK pozytywnie ocenia - pod względem legalności - organizację naboru wniosków o udzielenie pomocy przedsiębiorcom oraz ich weryfikację, gdyż na podstawie badanej próby wniosków, stwierdzono, że Fundacja udzielała pożyczek wyłącznie przedsiębiorcom spełniającym wymogi określone w art. 3 ustawy z dnia 12 sierpnia 2010 r. *o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r.*³ W okresie objętym kontrolą przedsiębiorcy poszkodowani w powodzi w 2010 r. złożyli do Fundacji, będącej funduszem pożyczkowym w rozumieniu ustawy *o wspieraniu przedsiębiorców*, łącznie 186 wniosków o udzielenie pożyczki, z tego 171 wniosków Fundacja rozpatrzyła pozytywnie, przyznając pożyczki w łącznej kwocie 6 161 410 zł. W trakcie kontroli badaniem objęto próbę 17 wniosków i umów o pożyczkę na łączną wartość 601 117 zł. Spośród zbadanych wniosków wszystkie przyjęte do realizacji były kompletne i zostały złożone w ustawowym terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy *o wspieraniu przedsiębiorców*.

NIK zwraca jednak uwagę, iż Fundacja w ramach prowadzonego naboru wniosków żądała dokumentów (załączników do wniosków), które nie były przewidziane w ustawie *o wspieraniu przedsiębiorców* (m.in. umów najmu, użyczenia i wykonywania robót, aktów notarialnych). Dokumenty te, jak wyjaśnił Prezes Fundacji *żądano w celu zweryfikowania miejsca faktycznego wykonywania działalności gospodarczej w dniu wystąpienia powodzi*, tj. potwierdzenia okoliczności, które powinny być objęte jedynie oświadczeniem przedsiębiorcy.

2. NIK ocenia pozytywnie przyznanie przez Fundację pożyczek 17 przedsiębiorcom, co stanowiło 100% próby wybranej do badania. Przeznaczeniem wszystkich pożyczek było usuwanie szkód w rzeczowych aktywach trwałych lub obrotowych powstałych w wyniku powodzi w miejscu faktycznego wykonywania działalności gospodarczej, a ich wysokość odpowiadała wymogom określonym w art. 6 ust. 1 ustawy *o wspieraniu przedsiębiorców* (tj. do wysokości poniesionej szkody, lecz nie więcej niż 50 000 zł). W przypadku sześciu przedsiębiorców, którzy posiadali w dniu wystąpienia powodzi umowę ubezpieczenia przedsiębiorstwa od następstw klęsk żywiołowych i otrzymali z tego tytułu odszkodowanie, kwota przyznanych im pożyczek nie przekraczała różnicy pomiędzy wysokością poniesionych szkód a wysokością wypłaconego odszkodowania, co było zgodne z art. 6 ust. 2 ustawy *o wspieraniu przedsiębiorców*. Wszystkie udzielone pożyczki zostały zabezpieczone wekslem in blanco. Kontrola 12 przypadków odmowy przez Fundację udzielenia pożyczki nie wykazała nieprawidłowości.

NIK zwraca jednak uwagę, iż spośród zbadanych 17 umów o pożyczkę, 12 z nich Fundacja zawarła od 1 do 125 dni po 14 dniowym terminie określonym w art. 8 ust. 1 ustawy *o wspieraniu przedsiębiorców*. Prezes Fundacji wyjaśnił, że *zawarcie umów po terminie określonym w ustawie wynikało z tego, że pożyczkobiorcy informowani byli telefonicznie oraz pisemnie o pozytywnej decyzji Fundacji i terminie zawarcia Umowy. Pomimo jednak tych informacji, pożyczkobiorcy nie dotrzymywali 14 dniowego terminu, co powodowało zawarcie Umowy*

³ Dz. U. Nr 148, poz. 992, dalej: *ustawa o wspieraniu przedsiębiorców*

w późniejszym czasie. W ocenie NIK, powyższe uchybienia nie miały wpływu na prawidłowość przyznania pomocy przedsiębiorcom dotkniętym skutkami powodzi.

3. NIK ocenia pozytywnie sposób dokonywania rozliczeń skontrolowanych umów pożyczki. Wszystkie udzielone pożyczki, które należało rozliczyć do dnia zakończenia kontroli, zostały rozliczone w terminie określonym w art. 10 ust. 1 ustawy o wspieraniu przedsiębiorców, a rozliczone kwoty były tożsame z kwotami udzielonych pożyczek. Podstawą do przyjęcia rozliczenia były wystawione na przedsiębiorców faktury i rachunki za zakupy lub remonty wraz z potwierdzeniami ich zapłaty. Do dnia 20 grudnia 2011 r. Fundacja, po kontroli wydatków, o której mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu przedsiębiorców, umorzyła pożyczkę 142 przedsiębiorcom, co stanowiło 83,4 % ogólnej liczby przedsiębiorców, którym udzielono pożyczek. Łączna kwota umorzonych pożyczek wynosiła 4 662 523 zł, co stanowiło 75,7 % ogólnej kwoty udzielonych pożyczek. 70 przedsiębiorcom Fundacja umorzyła pożyczkę w wysokości 75 %, co stanowiło 40,9 % z ogólnej liczby 171 przedsiębiorców, którym udzielono pożyczek. Do dnia 13 grudnia 2011 r. 38 przedsiębiorców rozpoczęło spłatę pożyczek, w tym dwóch spłaciło pożyczkę w całości. Łączna kwota dokonanych spłat wyniosła 7 437 zł. We wszystkich zbadanych decyzjach dotyczących umorzenia 75 % pożyczki określono termin spłaty pozostałej części pożyczki oraz dołączano harmonogram spłat. Jednemu przedsiębiorcy, Fundacja odmówiła umorzenia pożyczki w kwocie 43 481 zł, co stanowiło 0,71 % ogólnej kwoty udzielonych pożyczek. W ocenie NIK odmowa umorzenia tej pożyczki była zasadna.

4. NIK pozytywnie pod względem legalności i gospodarności ocenia wykorzystanie przez Fundację zbadanych w trakcie kontroli środków dotacji Ministra Gospodarki na pomoc dla poszkodowanych przedsiębiorców. Udzielone pożyczki dla 17 przedsiębiorców przeznaczone zostały na usuwanie skutków powodzi w 2010 r. Fundacja otrzymała w ramach dotacji Ministra Gospodarki środki finansowe w łącznej wysokości 8 492 500 zł, z czego w 2010 r. Fundacja wypłaciła przedsiębiorcom kwotę 3 541 627 zł, a w 2011 r., (do 30 listopada 2011 r.) kwotę 2 619 782 zł.

5. Fundacja przeznaczyła część dotacji na pokrycie kosztów operacyjnych funduszu pożyczkowego ponoszonych w związku z udzielaniem pożyczek w kwocie 143 545 zł (w 2010 r.) i 96 219 zł (w 2011 r.). Łączna kwota dotacji przeznaczona na pokrycie kosztów operacyjnych do 30 listopada 2011 r. wyniosła 239 764 zł, tj. 3,9 % kwoty wypłaconych pożyczek i nie przekroczyła wysokości 5 % kwoty wypłaconych pożyczek, o której mowa w art. 21 ust. 3 ustawy o wspieraniu przedsiębiorców. Środki otrzymanej dotacji znajdowały się na rachunku bankowym oprocentowanym w badanym okresie 0,01 %, dlatego naliczone odsetki od otrzymania dotacji w dniu 29 października 2010 r. do 30 listopada 2011 r. wyniosły 146 zł. Prezes Fundacji wyjaśnił, że środki otrzymane w transzach nie były lokowane z powodu dużego zainteresowania pożyczkobiorców i krótkim terminem na wypłacenie pożyczki. Ustawa o wspieraniu przedsiębiorców nie nakładała na Fundację obowiązku lokowania środków.

6. NIK pozytywnie ocenia działania podjęte przez Fundację w celu informowania o dostępnej pomocy. Na swoich stronach internetowych Fundacja zamieściła m.in. regulamin dotyczący udzielania pożyczek, listę

niezbędnych dokumentów, wzory dokumentów do pobrania, akty prawne dotyczące udzielania pożyczek, informacje o spotkaniach informacyjnych organizowanych na terenach objętych skutkami powodzi. Na stronach internetowych gmin i miast Fundacja umieszczała informację o spotkaniach dla przedsiębiorców. Fundacja zorganizowała także cztery spotkania informacyjne z przedsiębiorcami. Informację o możliwości ubiegania się o pożyczkę dla firm, które ucierpiały w wyniku powodzi podano w lokalnej gazecie i rozgłośni radiowej. Ponad 39 % ankietowanych przedsiębiorców⁴ uznało dostępność uzyskania informacji o możliwości uzyskania pomocy z Fundacji jako bardzo dobrą, a 45 % jako dobrą.

Z 234 przedsiębiorców poszkodowanych, których dane przekazał Opolski Urząd Wojewódzki do Ministerstwa Skarbu Państwa, 183 (co stanowiło 78,2 %) złożyło do Fundacji wnioski o udzielenie pomocy, a z tego 171 przedsiębiorców taką pomoc otrzymało.

Ponad 14 respondentów (37 %) uznało, że udzielona pomoc odpowiadała rzeczywistym potrzebom i została oceniona jako bardzo dobra. 13 przedsiębiorców (34 %) oceniło tą pomoc jako dobrą, a 6 (16 %) jako przeciętną.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi, prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

⁴ W toku kontroli przeprowadzono ankiety wśród 50 przedsiębiorców, którzy otrzymali pożyczki z Fundacji.